

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
КОЛОМІЙСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

Проект

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)»
першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)
спеціалізація 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
Освітня кваліфікація: бакалавр середньої освіти**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

**Голова вченої ради _____ Ігор ЦЕПЕНДА
(протокол № ___ від «___» _____ 2023 р.)**

Освітня програма вводиться в дію з _____ 2023 р.

**Ректор _____ Ігор ЦЕПЕНДА
(наказ № ___ від «___» _____ 2023 р.)**

Івано-Франківськ, 2023

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

ЗАПРОПОНОВАНО:

Гарант освітньої програми _____ Галина ВОЛОЩУК
Члени робочої групи _____ Микола ВАСИЛЬЧУК
_____ Ольга РУСАКОВА

ВНЕСЕНО:

Кафедра філології Коломийського навчально-наукового інституту
Протокол № ____ від « ____ » _____ 2023 р.
Завідувач кафедри _____ Микола ВАСИЛЬЧУК

ПОГОДЖЕНО:

Вченою радою Коломийського навчально-наукового інституту
Протокол № ____ від « ____ » _____ 2023 р.
Голова вченої ради _____ Юрій ПЛЕКАН

НАДАНО ЧИННОСТІ:

Наказ ректора № ____ від « ____ » _____ 2023 р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ З:

« ____ » _____ 2023 р.

Навчально-методичний відділ

Начальник _____ Ірина СОЛОНЕЦЬ

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)» першого (бакалаврського) рівня підготовки фахівців вищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта розроблена відповідно до частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», вимог «Національної рамки кваліфікацій» (постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341).

У Коломийському навчально-науковому інституті ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» освітньо-професійній програмі підготовки бакалавра за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) спеціалізації 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) надано чинності наказом ректора № 59/06-13-С від 31 серпня 2016 року. Освітньо-професійну програму введено в дію 01 вересня 2016 року. Розробники ОП: к.пед.н., доц. Круль Л.М., к.пед.н., доц. Ткачук О.В., к.ф.н., доц. Ковальчук М.П.

У 2018 році освітньо-професійна програма була одним з об'єктів акредитації спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), яку визнано акредитованою (відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 12 червня 2018 року, протокол № 130). Враховуючи редакцію наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 року № 1648, у 2019 році освітньо-професійну програму було приведено у відповідність до Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм (наказ МОН України від 29.03.2018 р. № 206), до Довідника ЄКТС та Європейських стандартів і рекомендацій забезпечення якості освіти. У зв'язку зі зміною кадрового складу ОП, відповідно до Положення про освітні програми у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», введеного в дію наказом ректора № 61 від 31 січня 2020 року, у 2019-2020 навчальному році робочою групою здійснено перегляд й удосконалення її змісту.

До процесу перегляду та удосконалення освітньо-професійної програми залучено представників громадськості, академічної спільноти, стейкхолдерів. Результати цього обговорення та окремі побажання, зафіксовані протоколами кафедри філології (№ 7 від 27 січня 2020 року, № 8 від 12 лютого 2020 року, № 9 від 31 березня 2020 року, № 10 від 22 квітня 2020 року).

Удосконалений варіант освітньо-професійної програми бакалавра галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціалізацією 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) створений робочою групою Коломийського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» з урахуванням загальнонаціональної та регіональної освітньої зорієнтованості Карпатського краю, із залученням стейкхолдерів, які знають його специфіку і безпосередньо беруть участь у забезпеченні якості освітнього процесу. Робоча група спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) спеціалізації 014.01 Середня освіта (Українська мова і література): Ковальчук Михайло Петрович, к.ф.н., доцент; Русакова Ольга Валеріївна, к.ф.н.; Волощук Галина Михайлівна, к.ф.н. У Коломийському навчально-науковому інституті освітньо-професійній програмі підготовки бакалавра за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) спеціалізації 014.01 Середня освіта

(Українська мова і література) надано чинності наказом ректора № 18/06-08-С від 01 липня 2020 року. Освітньо-професійну програму введено в дію 01 вересня 2020 року.

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова та література)» оновлена в 2023 році з урахуваннями рекомендацій представників громадськості та стейкхолдерів, пропозицій здобувачів освіти та приведена у відповідність до Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (Наказ МРЕТСТГ України № 2736 від 23.12.2020). Результати обговорення та окремі побажання зафіксовані протоколами кафедри філології (№ 10 від 26 квітня 2022 року, № 2 від 3 жовтня 2022 року, № 7 від 27 лютого 2023 року).

Оновлену ОП розглянуто та затверджено Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № ... від «...» 2023 р.), надано чинності наказом ректора № від 2023 року та введено в дію з 1 вересня 2023 року.

Розроблено робочою групою спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) спеціалізації 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) у складі:

1. **Волощук Галина Михайлівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології; гарант освітньої програми.
2. **Васильчук Микола Миколайович** – завідувач кафедри філології, кандидат філологічних наук, доцент.
3. **Русакова Ольга Валеріївна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Трефяк Наталія Ігорівна – директор комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Коломийської міської ради Івано-Франківської області».
2. Палійчук Микола Петрович – начальник відділу освіти, молоді та спорту Космацької сільської ради ОТГ Косівського району Івано-Франківської області.
3. Стефурак Лариса Федорівна – директор Нижньовербізького ліцею імені Героя України Олександра Кукурби Нижньовербізької сільської ради об'єднаної територіальної громади Івано-Франківської області.
4. Бурмай Світлана Михайлівна – начальник відділу освіти Отинійської селищної ради Коломийського району Івано-Франківської області.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)

(за спеціалізацією 014.01 Середня освіта (Українська мова і література))

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Коломийський навчально-науковий інститут, кафедра філології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Кваліфікація: бакалавр середньої освіти Професійна кваліфікація: вчитель української мови і літератури в закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО)
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Українська мова і література)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитовано. Наказ МОН України від 20.06.2018, № 662 (термін дії сертифіката – до 01 липня 2028 р.)
Цикл/рівень	НРК – 6 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень.
Передумови	Повна загальна середня освіта Умови вступу визначаються Правилами прийому до університету.
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://nmv.pnu.edu.ua/bakalavrat/kolomyjskyj-navchalno-naukovyj-ins/014-01-serednia-osvita-ukrainska-mova-i-lit/
2. Мета освітньої програми	
Підготовка кваліфікованого конкурентно здатного фахівця – вчителя української мови і літератури, який володіє ґрунтовною теоретичною базою фахових дисциплін у галузях української філології, методик вивчення української мови і літератури та педагогіки загальної середньої освіти і психології, методології наукового дослідження, сучасними інформаційними технологіями, здатний до творчої й науково-педагогічної діяльності, постійної самоосвіти та професійного самовдосконалення.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта Спеціалізація 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта у галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка; спеціальність 014 Середня освіта; спеціалізація 014.01 Середня освіта (Українська мова і література). Об'єктами вивчення та професійної діяльності бакалавра спеціальності 014 Середня освіта за спеціалізацією 014.01 Українська мова і література є українська мова з методикою вивчення і українська література з методикою вивчення в освітньо-педагогічній сфері, сучасні освітні технології вивчення української мови і літератури. Освітня програма забезпечує підготовку вчителів української мови і літератури як для національних закладів середньої освіти, так і для закладів середньої освіти Карпатського регіону.

	<p>Ключові слова: середня освіта, українська філологія, педагогіка, українська мова, українська література, методика вивчення української мови, методика вивчення української літератури, діалектологія, фольклор, фонетика, морфеміка, словотвір, лексика, стилістика, морфологія, синтаксис, літературні стилі і жанри, освітній процес, форми, методи, засоби навчання і виховання, контроль і оцінювання навчальної діяльності здобувача освіти, методична робота в закладах середньої освіти.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Програма поєднує поглиблене вивчення української мови і літератури з курсом психолого-педагогічних дисциплін, навчальною та виробничою педагогічною, практичною підготовкою із урахуванням загальнонаціональної та регіональної освітньої зорієнтованості. Навчальна фольклорна та діалектологічна практики, виробнича навчально-виховна педагогічна практика в середніх і старших класах закладів середньої освіти забезпечують впровадження майбутніми фахівцями компетентнісного, діяльнісного, проблемного та індивідуалізованого підходів у роботі зі здобувачами освіти.</p> <p>Унікальність і регіональність ОП охоплює декілька векторів, кожен з яких передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - навчальна діяльність: вивчення етнокультурних та етнопедагогічних особливостей Карпатського регіону в межах навчальних дисциплін «Українська діалектологія: особливості карпатського регіону», «Усна народна творчість», «Літературне краєзнавство на уроках української літератури», «Сучасний літературний процес на Прикарпатті» та ін.; - навчальна практика: проведення навчальної (фольклорної) практики на базі Національного музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Йосафата Кобринського; організація збору матеріалів навчальної (діалектологічної) практики на базі Літературно-меморіального музею Василя Стефаника в селі Русові і Літературно-меморіального музею Івана Франка у Криворівні, проведення виховних заходів народознавчого спрямування; видання навчально-методичної літератури регіонального спрямування; наукові дослідження в контексті наукової проблеми кафедри «Українська мова і література – чинники у формуванні та збереженні національної самосвідомості»; тематика курсових робіт з української мови та літератури зосереджена довкола вивчення особливостей мови регіону, а також літературного життя Карпат і Прикарпаття; участь і організація наукових заходів з діалектології, фольклористики, літературного краєзнавства Карпатського регіону; публікації регіонально спрямованих статей у збірниках наукових праць і матеріалах міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференцій; видання монографій з проблематики регіонального літературного розвитку тощо. <p>Виховна робота: максимальне використання тих можливостей, які дає місто Коломия як регіональний гуцульсько-покутський культурний центр з літописною історією: екскурсії до музеїв та пам'яток культури міста Коломиї і Гуцульщини, Покуття, Опілля; інтеграція студентів у культурно-мистецьке життя Коломиї (акції, виставки, презентації, фестивалі тощо); зустрічі з письменниками, художниками, артистами, акторами театру і кіно; участь у театральних фестивалях; участь в обласному конкурсі творчих робіт Центру досліджень «Покутської трійці»; презентації видань етнокультурної, етнопедагогічної та етнорегіональної тематики; облаштування виховного середовища з елементами етнокультури; залучення студентів до творчих,</p>

	<p>дослідницьких і культурно-мистецьких проєктів у рамках реалізації цільової соціальної програми «Молодь Прикарпаття», участь студентів у апробації комп'ютерних ігор-вікторин «Перехресними стежками Франка» і «Шлях Василя Стефаника», які розроблені доцентами кафедри філології.</p> <p>Особливістю ОП є також широкий спектр вибіркового блоку дисциплін, що сприяють формуванню конкурентоздатного фахівця.</p> <p>Склад вибірових компонент програми періодично оновлюється, що дозволяє враховувати тенденції розвитку суспільства і філологічної науки.</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Випускник може працювати в освітньо-педагогічній сфері відповідно до класифікатора професій ДК 003: 2010 та Закону України «Про освіту» (прийнятий від 05.09.2017, набрав чинності 28.09.2017), Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (Наказ МРЕТСГ України № 2736 від 23.12.2020)</p> <ul style="list-style-type: none"> - вчитель закладу загальної середньої освіти; - асистент вчителя; - педагог-організатор; - лаборант (освіта); - організатор громадських заходів; - фахівець.
Подальше навчання	<p>Особа, яка здобула вищу освіту першого (бакалаврського) рівня, має право продовжити навчання за другим (магістерським) рівнем.</p>
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно орієнтоване навчання, консультації із викладачами очні та з використанням платформи дистанційного навчання, навчання через навчальні та виробничо-педагогічні практики. Див. https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-805.pdf</p> <p>Студент має можливість обирати предмети та організувати власний час.</p>
Оцінювання	<p>Усне та письмове опитування, тестові завдання, контрольні роботи, заліки, усні та письмові екзамени, захист практик, захисти курсових робіт, атестація.</p> <p>Чотирибальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); дворівнева національна шкала (зараховано/незараховано); стобальна шкала за системою ЄКТС. Див. https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в процесі педагогічної діяльності, навчання, що передбачає здійснення інновацій у сфері освіти, застосування певних теорій і методів відповідних наук і характеризується невизначеністю умов і вимог, здатність майбутнього фахівця забезпечувати освітній процес у закладах середньої освіти, що</p>

	передбачає застосування певних теорій і методів відповідних наук і характеризується комплексністю.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1.	Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК 2.	Здатність зберігати знання та примножувати моральні, духовно-культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, розуміння її місця в загальній системі знань про природу і суспільство.
	ЗК 3.	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в практичній діяльності.
	ЗК 4.	Здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.
	ЗК 5.	Здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України, застосовувати вміння і навички на практиці.
	ЗК 6.	Здатність реалізовувати громадянські права й обов'язки, соціальну й громадянську відповідальність.
	ЗК 7.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, оволодіння сучасними знаннями, зокрема й іноземними мовами, здатність працювати в команді.
	ЗК 8.	Здатність планувати свій час, працювати автономно, самостійно.
	ЗК 9.	Здатність працювати в колективі, мотивувати на досягнення мети, приймати раціональні рішення, створювати психологічно позитивний клімат, діяти на базі етичних принципів, готовність брати ініціативу на себе.
	ЗК10.	Здатність до формування навичок здорового способу життя й гармонійного розвитку людини, збереження довкілля.
	ЗК 11.	Здатність до побудови та реалізації власної траєкторії навчання упродовж життя (навчання та самоосвіта), коригування власної професійної діяльності в контексті основних професійних вимог до вчителя.
	ЗК 12.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК 13.	Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, мати здатність бути критичним і самокритичним, оцінювати та забезпечувати високу якість виконуваних робіт, приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК 14.	Здатність володіти навичками ведення дискусії й наукової полеміки, написання аналітичних і публіцистичних текстів, дотримуватись норм правопису сучасної української мови
	ЗК 15.	Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультурність, враховувати гендерний фактор.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1.	Здатність вести фахову діяльність, дотримуючись професійних стандартів та вимог нормативно-правової бази України, а також внутрішньогалузевих стандартів і документації університету.

ФК 2.	Здатність використовувати знання про мову як особливу знакову систему у професійній діяльності, її природу, функції, рівні, впроваджувати інноваційні технології, здійснювати інтегроване навчання.
ФК 3.	Здатність вільно оперувати фаховими термінами для виконання професійних завдань, застосовувати у професійній діяльності провідні базові наукові методи, принципи, положення.
ФК 4.	Здатність кваліфіковано застосовувати сучасні принципи, підходи, прийоми і засоби формування комунікативної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти, реалізовувати навчальні стратегії, що базуються на чітко окреслених критеріях оцінювання знань і досягнень.
ФК 5.	Здатність трансферу сучасних наукових досягнень у заклади загальної середньої освіти, у практику викладання української мови та літератури; обміну досвідом професійної діяльності та критичного аналізу власних педагогічних напрацювань.
ФК 6.	Здатність до комунікативної взаємодії зі здобувачами освіти, батьками, колегами, здійснення діяльності з організації, проектування освітнього процесу та окремих його складових з урахуванням особливостей типу закладу освіти, індивідуальних та вікових особливостей учнів на основі знань теорій та практики середньої освіти, методики викладання української мови і літератури.
ФК 7.	Здатність до реалізації виховної функції під час навчання, а також різних форм позакласної та позашкільної роботи.
ФК 8.	Здатність до мотивування і формування освітньої мотивації учнів, до організації пізнавальної діяльності, заснованої на індивідуальних підходах.
ФК 9.	Здатність до створення та формування середовища для забезпечення функціонування інклюзивних форм освіти, уміння працювати в такому середовищі.
ФК 10.	Здатність привертати увагу учнів до питань безпечного та здорового життя, зокрема щодо запобігання небезпечним маніпулятивним впливам на свідомість через соціальні мережі, зберігати і примножувати мистецько-культурні цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної сфери.
ФК 11.	Здатність використовувати сучасні методологічні засади предметної спеціалізації, теорії й історії української мови та літератури, дисциплін за вибором мовознавчого та літературознавчого спрямування, орієнтуватися в сучасному українському літературному процесі з настановою на практичне втілення в освітньо-професійній діяльності.
ФК 12.	Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову в усній та письмовій формі, у спонтанних ситуаціях спілкування, а також застосовувати сучасні методики й освітні технології викладання української мови та літератури для забезпечення якості освітнього процесу в закладах середньої освіти.
ФК 13.	Здатність реалізовувати ефективні підходи, принципи, стратегії, технології, методи, прийоми вивчення й викладання української мови та літератури на підставі передового досвіду; розробляти навчально-методичні матеріали для проведення занять (зокрема в інтерактивному режимі).

ФК 14.	Здатність цілеспрямовано добирати, систематизувати та інтерпретувати, а також зіставляти мовні, літературні і фольклорні факти та явища, реалізовувати управлінські функції у процесі організаційно-методичної, навчально-методичної, науково-дослідної, виховної та інших видів діяльності
ФК 15.	Здатність здійснювати багатоаспектний мовний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів з вільним володінням фаховими термінами і залученням найновіших досягнень у цій сфері.
ФК 16.	Здатність розвивати когнітивні, психомоторні, поведінкові механізми – пам'ять, увагу, критичне ставлення, почуття відповідальності та ін.
ФК 17.	Здатність творчо використовувати набуті знання із фахових методик, досвід педагогічної практики тощо у моделюванні професійної діяльності вчителя-словесника стосовно новітніх тенденцій розвитку, зокрема й нової української школи.
ФК 18.	Дотримуватись принципів академічної доброчесності.

7 - Програмні результати навчання

Майбутній вчитель української мови і літератури має:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання.

ПРН 2. Знати і розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, вміти застосовувати набуті знання у професійній діяльності.

ПРН 3. Знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 4. Характеризувати регіональні особливості фольклору та діалектного мовлення, застосовувати набуті знання під час проходження відповідних практик та в практичній роботі вчителя.

ПРН 5. Організовувати процес свого навчання і самоосвіти (самостійної роботи); професійно-методичну та навчальну діяльність учителя.

ПРН 6. Дотримуватись правил сталого розвитку, берегти фізичне та психо-емоційне здоров'я.

ПРН 7. Мати навички пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, кваліфіковано презентувати результати професійної (педагогічної, наукової, інноваційної) діяльності із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

ПРН 8. Осмислювати літературознавчі концепції, володіти методами літературознавчих досліджень, компаративного аналізу, інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури, усної народної творчості, застосовувати ці вміння та навички у професійній роботі вчителя закладу загальної середньої освіти.

ПРН 9. Уміти аналізувати й застосовувати у практичній діяльності набуті знання про закономірності літературного процесу на діахронному і синхронному зрізах і творчість знакових письменників у національному і світовому контексті.

ПРН 10. Знати нормативно-правову базу роботи вчителя (державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови і літератури для закладів освіти, практичні шляхи їх реалізації), аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 11. Діагностувати індивідуальні навчальні особливості учнів та опікуватися різними категоріями учнів з особливими освітніми потребами під час планування та навчання.

ПРН 12. Усвідомлювати рівні можливості колег та учнів, задіяних у освітньому процесі (расові, гендерні, релігійні, політичні тощо), встановлювати ефективну комунікацію з представниками різних субкультур.

ПРН 13. Мати навички відбирати навчальний матеріал, що відповідає процесу комунікації й посильний та доступний для учнів різних вікових груп у закладах середньої освіти, передбачати можливі навчальні проблеми, з якими учні можуть зіткнутися на уроці.

<p>ПРН 14. Бути здатним визначати рівень особистісного і професійного розвитку, моделювати індивідуальну освітню траєкторію.</p> <p>ПРН 15. Використовувати знання іноземних мов для успішної комунікації у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 16. Організовувати та проводити виховні заходи в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ПРН 17. Знати методи, підходи, технології для перевірки рівня навчальних здобутків учнів з української мови та літератури, здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів у процесі підготовки до майбутньої професії.</p> <p>ПРН 18. Виробляти і розбудовувати шляхи комунікації з колегами, учнями, батьками на засадах дотримання морально-етичних норм, творчого діалогу і співробітництва між усіма учасниками освітнього процесу.</p> <p>ПРН 19. Реалізовувати громадянські права і обов'язки, соціальну і громадянську відповідальність, дотримуватись правових та етичних норм у вирішенні конфліктних ситуацій.</p> <p>ПРН 20. Дотримуватись правил академічної доброчесності.</p>	
8.Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітньої програми здійснює професорсько-викладацький колектив кафедри філології, кафедри педагогіки і психології Коломийського навчально-наукового інституту, кафедри української літератури Факультету філології, загальноуніверситетської кафедри безпеки життєдіяльності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає чинним нормативним актам. Навчально-виховний процес здійснюється за адресою вул.Лисенка, 8, м.Коломия. Для використання під час навчання за спеціальністю виділено площу 361,4 м ² . Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів відповідає встановленим вимогам. Функціонує читальний зал бібліотеки, кабінет методики викладання української мови і літератури. В інституті є вільний доступ до мережі Інтернет через бездротовий зв'язок (Wi-Fi). Студенти мають змогу користуватися як власними ноутбуками, так і комп'ютерною технікою інституту.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес у повному обсязі забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам бібліотеки Коломийського навчально-наукового інституту та Наукової бібліотеки університету http://lib.pnu.edu.ua/ , діяльності редакційно-видавничого відділу «Плай» та веб-ресурсам університету. Інформаційні ресурси бібліотеки формуються відповідно до предметної сфери освітньо-професійної програми та сучасних наукових тенденцій в галузі середньої освіти. Доступ до бібліотечних баз надається у внутрішній мережі університету. Наково-педагогічні працівники кафедри розробляють та постійно оновлюють навчально-методичне забезпечення дисциплін, яке розміщують на сайті кафедри (силабуси дисциплін), платформі дистанційного навчання, у бібліотечних фондах (хрестоматії, репозитарії).
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника і закладами вищої освіти й науковими установами України.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна академічна мобільність на ОП регулюються Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

	https://knni.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/43/2020/01/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%83-%D0%BC%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів не передбачено.

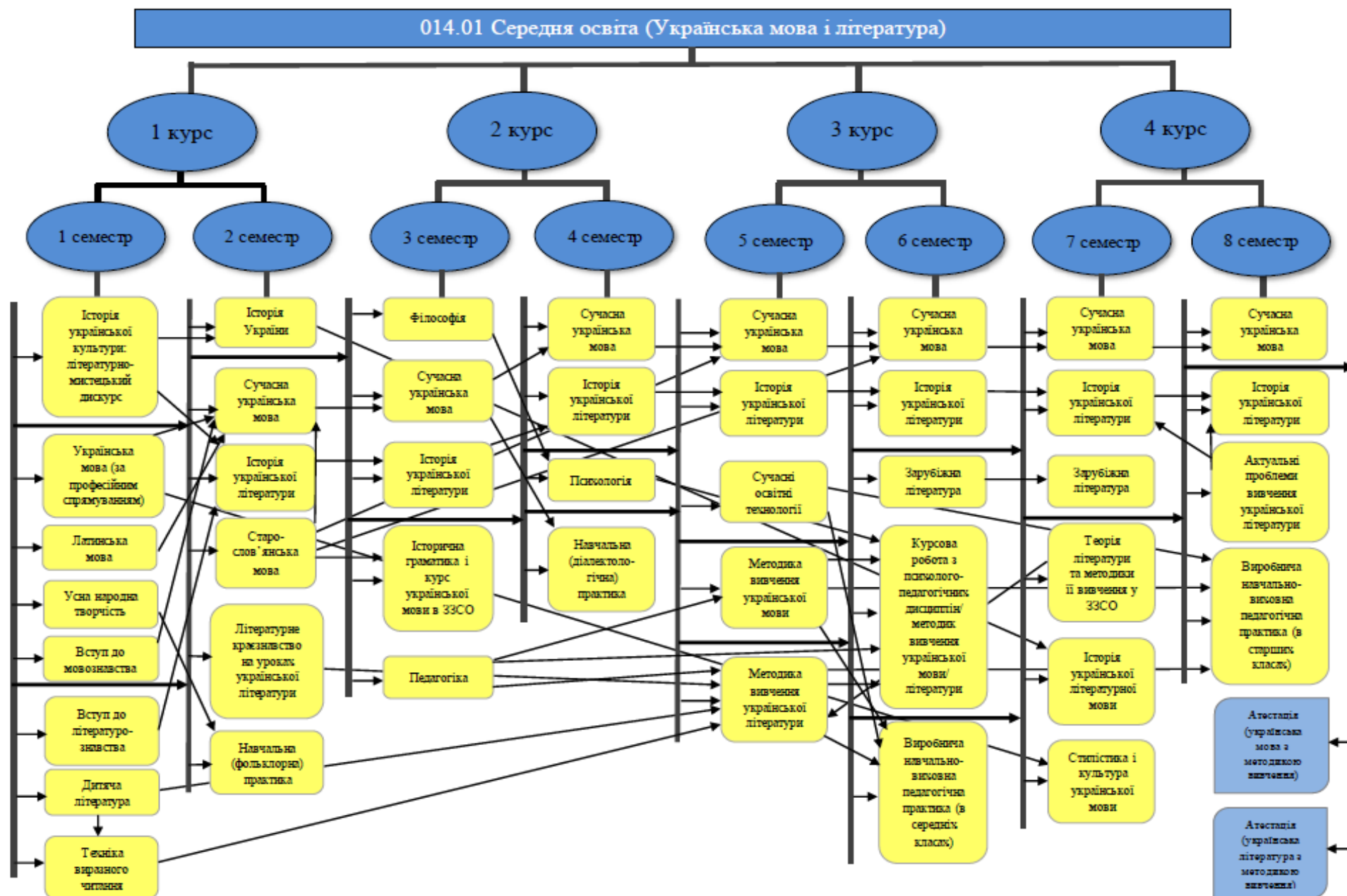
2.Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю	
1	2	3	4	
НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ				
Цикл загальної підготовки				
ОК 1.	Історія України	3	екзамен	2
ОК 2.	Історія української культури: літературно-мистецький дискурс	3	залік	1
ОК 3.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	залік	1
ОК 4.	Латинська мова	6	екзамен	1
ОК 5.	Усна народна творчість	3	екзамен	1
ОК 6.	Філософія	3	залік	3
Всього за циклом 1.1		21		
Цикл професійної підготовки				
1.2.1 Теоретична підготовка				
ОК 7.	Вступ до мовознавства	6	екзамен	1
ОК 8.	Вступ до літературознавства	3	екзамен	1
ОК 9.	Дитяча література	3	залік	1
ОК 10.	Сучасна українська мова	24	екзамен/ залік	2-8
ОК 11.	Історія української літератури	24	екзамен	2-8
ОК 12.	Старослов'янська мова	6	екзамен	2
ОК 13.	Літературне краєзнавство на уроках української літератури	3	залік	2
ОК 14.	Історична граматики і курс української мови в ЗЗСО	3	екзамен	3
ОК 15.	Педагогіка	9	екзамен	3
ОК 16.	Психологія	9	екзамен	4
ОК 17.	Техніка виразного читання	3	залік	1
ОК 18.	Сучасні освітні технології	6	залік	5
ОК 19.	Методика вивчення української мови	6	екзамен	5
ОК 20.	Методика вивчення української літератури	6	екзамен	5
ОК 21.	Зарубіжна література	6	залік, екзам	6-7
ОК 22.	Теорія літератури та методики її вивчення в ЗЗСО	3	залік	7
ОК 23.	Історія української літературної мови	3	екзамен	7
ОК 24.	Стилістика і культура української мови	3	екзамен	7
ОК 25.	Актуальні проблеми вивчення української літератури	3	залік	8
Всього за циклом 1.2.1		129		
Практична підготовка				
ОК 26.	Навчальна (фольклорна) практика	3	залік	2
ОК 27.	Навчальна (діалектологічна) практика	3	залік	4
ОК 28.	Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін/методик вивчення української мови/української літератури	3	залік	6
ОК 29.	Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (в середніх класах)	9	залік	6
ОК 30.	Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (в старших класах)	9	залік	8
Всього за циклом 1.2.2		27		
Всього за циклом 1.2		177		
1. ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ				
ВК 31.	Вибіркова дисципліна 1	3	залік	2

ВК 32.	Вибіркова дисципліна 2	3	залік	2
ВК 33.	Вибіркова дисципліна 3	3	залік	2
ВК 34.	Вибіркова дисципліна 4	3	залік	3
ВК 35.	Вибіркова дисципліна 5	3	залік	3
ВК 36.	Вибіркова дисципліна 6	3	залік	3
ВК 37.	Вибіркова дисципліна 7	3	залік	4
ВК 38.	Вибіркова дисципліна 8	3	залік	4
ВК 39.	Вибіркова дисципліна 9	3	залік	4
ВК 40.	Вибіркова дисципліна 10	3	залік	4
ВК 41.	Вибіркова дисципліна 11	3	залік	5
ВК 42.	Вибіркова дисципліна 12	3	залік	5
ВК 43.	Вибіркова дисципліна 13	3	залік	6
ВК 44.	Вибіркова дисципліна 14	3	залік	6
ВК 45.	Вибіркова дисципліна 15	3	залік	7
ВК 46.	Вибіркова дисципліна 16	3	залік	7
ВК 47.	Вибіркова дисципліна 17	3	залік	7
ВК 48.	Вибіркова дисципліна 18	3	залік	8
ВК 49.	Вибіркова дисципліна 19	3	залік	8
ВК 50.	Вибіркова дисципліна 20	3	залік	8
Загальний обсяг вибірових компонент		60		
2. АТЕСТАЦІЯ				
ОК 51	Атестація (українська мова з методикою вивчення)	1,5	екзамен	8
ОК 52	Атестація (українська література з методикою вивчення)	1,5	екзамен	8
Всього за циклом 3		3		
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240		

2.2 СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОП

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література)» (спеціальність 014 Середня освіта, спеціалізація 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) проводиться у формі складання двох комплексних підсумкових іспитів з української мови з методикою вивчення та української літератури з методикою вивчення. За умови успішного проходження атестації випускник отримує документ встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації «Бакалавр середньої освіти» зі спеціалізації 014.01 – українська мова і література. Атестація здійснюється відкрито і публічно.
Вимоги до комплексного іспиту зі спеціальності	Кваліфікаційні іспити з української мови з методикою вивчення і української літератури з методикою вивчення повинні виявити рівень науково-теоретичної та практичної підготовки, знання методики вивчення української мови та методики вивчення української літератури, глибину професійних, психолого-педагогічних знань, умінь та навичок здобувача вищої освіти та рівень підготовленості до майбутньої професійної діяльності. Структура екзаменаційного білета характеризується різними типами завдань теоретичного та практичного характеру і методик вивчення. Комплексні підсумкові іспити зі спеціальності відбуваються в усно-письмовій формі і мають на меті встановити рівень знань української мови та української літератури, методики вивчення української мови, методики вивчення української літератури.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) обов'язковим компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 51	ОК 52	
ПРН1	•		•		•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•		•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРН2	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•		•			•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРН3			•		•	•	•		•	•	•		•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРН4		•	•	•	•		•		•	•		•	•	•						•						•	•			•	•		
ПРН5			•	•					•	•	•			•	•	•				•					•				•	•			
ПРН6					•	•			•		•			•	•	•			•	•	•								•	•			
ПРН7	•	•	•	•		•		•	•					•	•	•		•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН8		•			•			•	•		•			•				•		•	•	•				•		•	•	•		•	•
ПРН9		•				•	•	•	•		•	•		•	•			•		•	•	•				•		•	•	•		•	•
ПРН10			•		•				•	•	•		•	•				•		•	•	•							•	•	•	•	•
ПРН11					•	•	•			•	•				•	•		•	•	•	•								•	•	•	•	•
ПРН12				•		•				•	•				•	•		•	•	•	•		•					•	•	•	•	•	•
ПРН13		•	•			•	•					•	•	•	•		•		•	•	•	•				•		•	•	•	•	•	•

ПРН14	•	•	•			•				•	•			•	•	•		•	•			•				•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН 15			•	•		•	•	•	•	•	•	•		•	•	•		•	•	•		•					•			•	•		
ПРН16			•				•	•	•	•	•			•	•	•	•	•	•			•		•	•			•	•	•	•	•	
ПРН 17			•				•		•	•				•	•		•	•	•			•		•				•	•	•	•	•	
ПРН18			•			•	•	•	•	•	•			•	•	•		•	•	•	•	•		•	•			•	•	•	•	•	
ПРН19	•	•	•		•	•	•		•	•			•	•	•		•	•	•			•	•			•	•		•	•	•	•	
ПРН20	•	•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•		•	•			•		•	•		•	•	•	•	•	•	•	

Гарант ОП

Галина ВОЛОЩУК

**Перелік вибіркового компонента освітньої програми
«Середня освіта (українська мова і література)»**

Назва вибіркового компонента		Кількість	Форма контролю	Семестр
ВК 31	Безпека життєдіяльності і цивільний захист	3	залік	2
	Сучасні інформаційні технології	3	залік	2
ВК 32	Англійська мова	3	залік	2
	Німецька мова	3	залік	2
	Французька мова	3	залік	2
ВК 33	Вступ до слов'янської філології	3	залік	2
	Історія української фольклористики	3	залік	2
	Фольклор як художня система	3	залік	2
ВК 34	Українська класична проза в англійськомовних версіях	3	залік	3
	Переклад сучасної української прози: запити та виклики	3	залік	3
	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	залік	3
ВК 35	Літературна Гуцульщина та її вивчення у ЗЗСО	3	залік	3
	Художній дискурс Гуцульщини в українській літературі	3	залік	3
	Розвиток літератури для дітей на Прикарпатті	3	залік	3
ВК 36	Культура фахової української мови	3	залік	3
	Історія українського правопису	3	залік	3
	Етикет і культура педагогічного спілкування	3	залік	3
ВК 37	Українська діалектологія: особливості карпатського регіону	3	залік	4
	Актуальні проблеми вивчення топоніміки Прикарпаття	3	залік	4
	Курсова робота з української мови	3	залік	4
ВК 38	Основи наукових досліджень	3	залік	4
	Сучасна педагогічна майстерність	3	залік	4
	Вікова і педагогічна психологія: на допомогу вчителю	3	залік	4
ВК 39	Сучасний літературний процес на Прикарпатті	3	залік	4
	Театральне мистецтво в Західній Україні	3	залік	4
ВК 40	Орфографічний практикум української мови	3	залік	4
	Нові правописні норми в курсі української мови	3	залік	4
ВК 41	Морфеміка в шкільному курсі української мови	3	залік	5
	Методичні рекомендації для вивчення словотвору української мови	3	залік	5
	Когнітивні аспекти словотвору	3	залік	5
ВК 42	Українські письменники: психологія художньої творчості	3	залік	5
	Психологічна характеристика літературного таланту	3	залік	5
	Курсова робота з української літератури	3	залік	5
ВК 43	Правознавство	3	залік	6
	Політологія	3	залік	6
ВК 44	Польська мова	3	залік	6
	Франкознавство в системі шкільної освіти	3	залік	6
	Особливості аналізу поетичних текстів на уроках української літератури	3	залік	6
ВК 45	Складні випадки морфологічних явищ у шкільному курсі	3	залік	7
	Методика підготовки до ЗНО з української мови			7

	Іменні і дієслівні морфологічні категорії в шкільному курсі української мови	3	залік	7
ВК 46	Актуальні теми з вивчення української літератури в ЗЗСО	3	залік	7
	Особливості аналізу прозових текстів на уроках української літератури	3	залік	7
	Емблематичні механізми і процеси пізнання	3	залік	7
ВК 47	Українські мовні норми в контексті сьогодення	3	залік	7
	Технологія сучасного уроку української мови	3	залік	7
	Технологія сучасного уроку української літератури	3	залік	7
ВК 48	Складні випадки синтаксичних явищ у шкільному курсі української мови	3	залік	8
	Пунктуаційний практикум з української мови	3	залік	8
	Практичний курс англійської мови	3	залік	8
ВК 49	Історія літературознавчих учень і методики аналізу художнього тексту у ЗЗСО	3	залік	8
	Літературно-мистецькі течії і стилі української літератури в шкільній програмі	3	залік	8
	Актуальні проблеми шевченкознавства: на допомогу вчителю	3	залік	8
ВК 50	Творчість Уляни Кравченко й освітній процес к.ХІХ -поч.ХХ	3	залік	8
	Жіночий рух в Україні й літературний процес	3	залік	8
	Вивчення теми Голодомору 1932-1933 рр.: інтегроване навчання	3	залік	8